EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 6.11.2018
COM(2018) 726 final

2018/0375 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)[1] (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist.

Komisjonis 22. detsembril 2016 registreeritud kirjas taotles Horvaatia erandit käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168, et piirata käibemaksu mahaarvamise õigust seoses õhusõidukite, laevade ja isiklike autode ostmise ja liisimisega, sealhulgas kõnealuste kaupade lisaseadmete ning nendega seotud teenuste ostmisega. Pärast mitut komisjoniga peetud arutelu muutis Horvaatia oma taotlust ning esitas uue taotluse, mis registreeriti komisjonis 17. septembril 2018. Komisjon teavitas 21. septembri 2018. aasta kirjaga käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teisi liikmesriike Horvaatia taotlusest. Komisjon teatas 24. septembri 2018. aasta kirjaga Horvaatiale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käibemaksudirektiivi artiklis 168 on sätestatud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste ostude puhul tasutud käibemaks, mida tehakse maksustatavate tehingute tarbeks. Sama direktiivi artikli 26 lõike 1 punktiga a on ette nähtud, et ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade kasutamist isiklikuks tarbeks tuleb käsitada tasu eest teenuste osutamisena, kui nendelt kaupadelt oli käibemaks mahaarvatav. Kõnealuse süsteemi kohaselt on lubatud isikliku kasutuse eest esialgselt mahaarvatud käibemaksu tagastamine.

Praegu ei ole Horvaatia maksukohustuslastel võimalik isiklike autodega seotud sisendkäibemaksu maha arvata, välja arvatud juhul, kui sõidukit kasutatakse juhikoolituseks, sõidukite katsetamiseks, remonditeenuste osutamiseks, reisijate ja kaupade veoks, surnud isiku veoks, rentimiseks või ostmiseks edasimüügi eesmärgil. Horvaatia maksumaksjad on pidevalt nõudnud, et kõnealune käibemaksu mahaarvamise piirang kaotataks ka isiklike autode ostmisel ja liisimisel ning seonduvate kulude puhul. Horvaatia kavatseb oma õigusakte muuta ning lubada sisendkäibemaksu maha arvata selliste sõiduautode puhul, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil.

Samal ajal on Horvaatia seisukohal, et on keeruline määrata kindlaks, millises ulatuses kasutatakse autosid era- ja ametisõitudeks. Seetõttu leiab Horvaatia, et käibemaksu mahaarvamisel on asjakohane kohaldada kindlat protsendimäära. Horvaatia sõnul ei too käibemaksu mahaarvamisega seotud kindlaksmääratud protsendimäära kohaldamine kaasa täiendavat halduskoormust ning kulusid ei ettevõtjatele ega maksuhalduritele, kuid samas on käibemaksu mahaarvamine võimalik. Käibemaksu mahaarvamise kasutuselevõtt vähendab maksumaksjate huvi osta sõiduautodega seotud kaupu ja teenuseid registreerimata tegevusega tegelevatelt isikutelt.

Seepärast taotleb Horvaatia käibemaksudirektiivi artikli 395 alusel meedet, millega tehakse erand käibemaksudirektiivi artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168, millega piiratakse õigust arvata maha sõiduautode kohta kehtestatud protsendimäär.

Horvaatia tegi autode ametialase kasutuse analüüsi, mis näitas, et hinnanguliselt kasutatakse neid ligikaudu 40—60%. Seepärast märgib Horvaatia, et 50% on asjakohane protsendimäär.

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

Mahaarvamisõiguse piirangut tuleks kohaldada isiklike autode ostmisel ja liisimisel makstava käibemaksu suhtes, sealhulgas kõigi seonduvate kaupade ja teenuste ostmisel. Erandiga hõlmatud sõiduautod oleksid reisijateveoks ettenähtud mootorsõidukid, millel on lisaks juhiistmele maksimaalselt kaheksa istekohta.

Sõiduautod, mida kasutatakse juhikoolituseks, sõidukite katsetamiseks, remonditeenuste osutamiseks, reisijate ja kaupade veoks, surnud isiku veoks, rentimiseks või ostmiseks edasimüügi eesmärgil, ei oleks kõnealuse protsendimääraga hõlmatud.

Erandit tuleks kohaldada alates 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2021, et oleks võimalik hinnata, kas 50 % piirang kajastab endiselt õigesti sõiduautode ettevõtluseks ja isiklikuks tarbeks kasutamise üldist jaotust. Pikendamistaotlusele tuleb lisada kohaldatud protsendimäära läbivaatamise aruanne, mis tuleb koos taotlusega saata komisjonile 31. märtsiks 2021.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Samasuguseid erandeid seoses mahaarvamisõigusega on võimaldatud ka teistele liikmesriikidele.

Käibemaksudirektiivi artikliga 176 on ette nähtud, et nõukogu määrab kindlaks kulud, millelt käibemaksu maha ei arvata. Kuni kõnealuste kulude kindlaksmääramiseni lubatakse liikmesriikidel säilitada 1. jaanuaril 1979 kehtinud erandid. Seepärast kehtivad mitmed senist olukorda säilitavad sätted, millega piiratakse õigust arvata maha sõiduautodega seotud käibemaksu.

Hoolimata varasematest algatustest kehtestada eeskirjad selle kohta, milliste kulukategooriate korral võib mahaarvamisõigust piirata,[2] on selline erand asjakohane seni, kuni kõnealuseid eeskirju ELi tasandil ühtlustatakse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Pidades silmas ettepaneku aluseks olevat käibemaksudirektiivi sätet, ei kohaldata subsidiaarsuse põhimõtet.

- **Proportsionaalsus**

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erandi piiratud ulatust arvestades on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st lihtsustada maksude kogumist ja hoida ära teatavat liiki maksudest kõrvalehoidumist või maksustamise vältimist. Eelkõige on maksumaksjatel võimalik maha arvata 50 % käibemaks sõiduautodelt, mida nad kasutavad eraviisiliselt ja ettevõtluse eesmärgil, samas ei koormataks neid arvestuse pidamisega. Maksuhaldurid saaksid kasutada lihtsamat käibemaksu kogumise menetlust.

[2] KOM(2004) 728 lõplik – Ettepanek: Nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ käibemaksukohustuse lihtsustamiseks (ELT C 24, 29.1.2005, lk 10), tühistatud 21. mail 2014 (ELT C 153, 21. 5. 2014, lk 3).

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesolev ettepanek põhineb Horvaatia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust liikmesriiki.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõjuhinnang**

Ettepanek on vastus taotlusele, mille esitas Horvaatia, kes soovib muuta oma õigusakte ja võimaldada käibemaksu mahaarvamist ettevõtluse eesmärgil kasutatavatelt sõiduautodelt. Kuna on keeruline selgeks teha, mil määral kasutatakse autosid era- ja ametisõitudeks, on Horvaatia taotlenud kindlaksmääratud protsendimäära (50 %) kohaldamist. Erimeetme eesmärk on lihtsustada maksukogumismenetlust ja vältida käibemaksust kõrvalehoidumist ning seega on selle võimalik mõju positiivne nii ettevõtjatele kui ka haldusasutustele.

Horvaatia lubab maha arvata käibemaksu, mida seni maha arvata ei tohtinud. Seega mõjutab meede Horvaatia riigieelarvet. Käibemaksutulu väheneb 2015. aasta andmete põhjal ligikaudu 400 miljoni võrra aastas, st 0,9 % käibemaksutulu kogusummast[3].

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta negatiivselt käibemaksupõhiselt laekuvaid liidu omavahendeid.

5. MUU TEAVE

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit; erandi kohaldamisaeg lõpeb automaatselt 31. detsembril 2021.

Kui Horvaatia peab ikka veel vajalikuks erandit tegeva meetme pikendamist pärast 2021. aastat, tuleks komisjonile hiljemalt 31. märtsiks 2021 esitada protsendimäära läbivaatamise aruanne koos pikendamistaotlusega.

[3] Uuring ja aruanded käibemaksulõhe kohta EL 28 liikmesriikides: 2018. aasta lõpparuanne. Tabel 3.11, lk 32.

2018/0375 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega antakse Horvaatiale luba võtta erimeede, millega tehakse erand nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artikli 26 lõike 1 punktist a ja artiklist 168

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,[1] eriti selle artikli 395 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiivi 2006/112/EÜ artikliga 168 on ette nähtud, et maksukohustuslasel on õigus arvata maha selliste kaupade ja teenuste eest tasutud käibemaks, mida ta kasutab maksustatavate tehingute tarbeks. Kõnealuse direktiivi artikli 26 lõike 1 punktis a nõutakse käibemaksu arvestamist, kui ettevõtte vara kasutatakse maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil.

(2) Komisjonis 22. detsembril 2016 registreeritud kirjas taotles Horvaatia erandit direktiivi 2006/112/EÜ sätetest, millega reguleeritakse käibemaksu mahaarvamise õigust seoses õhusõidukite, laevade ja isiklike autode ostmise ja liisimisega, sealhulgas kõnealuste kaupade lisaseadmete ning nendega seotud teenuste ostmisega. Pärast mitut komisjoniga peetud arutelu esitas Horvaatia üksnes sõiduautosid käsitleva muudetud taotluse, mis registreeriti komisjonis 17. septembril 2018.

(3) Komisjon edastas Horvaatia taotluse teistele liikmesriikidele 21. septembri 2018. aasta kirjaga. Komisjon teatas 24. septembri 2018. aasta kirjaga Horvaatiale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.

(4) Horvaatia maksukohustuslased ei saa käibemaksu maha arvata selliste sõiduautodelt, mida osaliselt kasutatakse ettevõtluse tarbeks. Horvaatia kavatseb oma õigusakte muuta ning lubada sisendkäibemaksu sõiduautodelt maha arvata.

(5) Horvaatia väidab, et sageli on raske täpselt kindlaks teha, mil määral kasutatakse autosid era- ja ametisõitudeks, ning isegi kui see on võimalik, on see sageli koormav. Seetõttu leiab Horvaatia, et käibemaksu mahaarvamisel on asjakohane kohaldada kindlat protsendimäära. Hinnangutele tuginedes leiab Horvaatia, et 50 % määr on asjakohane.

(6) Horvaatia sõnul ei too käibemaksu mahaarvamisega seotud kindlaksmääratud protsendimäära kohaldamine kaasa täiendavat halduskoormust ning kulusid ei ettevõtjatele ega maksuhalduritele, kuid samas on käibemaksu mahaarvamine võimalik. Käibemaksu mahaarvamise kasutuselevõtt vähendab maksumaksjate huvi

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

osta sõiduautodega seotud kaupu ja teenuseid registreerimata tegevusega tegelevatelt isikutelt.

(7) Seepärast taotleb Horvaatia käibemaksudirektiivi artikli 395 alusel meedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ning artiklist 168, millega piiratakse õigust arvata sõiduautode kuludest maha kehtestatud protsendimäär.

(8) Mahaarvamisõiguse piirangut tuleks kohaldada isiklike autode ostmisel ja liisimisel makstava käibemaksu suhtes ning kõigi seonduvate kaupade ja teenuste ostmisel. Erandiga hõlmatud sõiduautod oleksid reisijateveoks ettenähtud mootorsõidukid, millel on lisaks juhiistmele maksimaalselt kaheksa istekohta.

(9) Erimeetme eesmärk on lihtsustada maksukogumismenetlust ja vältida käibemaksust kõrvalehoidumist, võimaldades käibemaksu maha arvata sõiduautodelt, mida osaliselt kasutatakse ettevõtluse eesmärgil. Arvestades võimalikku positiivset mõju nii ettevõtjatele kui ka haldusasutustele, on asjakohane sellisele erimeetmele luba anda.

(10) Erimeedet tuleks kohaldada alates 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2021, et oleks võimalik hinnata, kas 50 % piirang kajastab endiselt õigesti sõiduautode ettevõtluseks ja isiklikuks tarbeks kasutamise üldist jaotust.

(11) Kui Horvaatia peab vajalikuks pikendada loa kehtivusaega pärast 2021. aastat, peaks ta esitama 31. märtsiks 2021 komisjonile pikendamistaotluse koos aruandega, mis sisaldab kohaldatud protsendimäära läbivaatamist.

(12) Erimeetme kohaldamine ei mõjuta oluliselt lõpptarbimise etapis kogutava maksutulu kogusummat ega mõjuta ebasoodsalt käibemaksust tulenevaid liidu omavahendeid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Erandina direktiivi 2006/112/EÜ artiklist 168 lubatakse Horvaatial piirata 50 % määraga õigust arvata maha käibemaks selliste sõiduautodega seotud kuludelt, mida ei kasutata üksnes ettevõtluse eesmärgil.

Artikkel 2

Erandina direktiivi 2006/112/EÜ artikli 26 lõike 1 punktist a ei tohi Horvaatia käsitada maksukohustuslase ettevõtte vara hulka kuuluva sõiduauto kasutamist muul kui ettevõtluse eesmärgil tasu eest teenuste osutamisena, kui kõnealuse sõiduki suhtes kohaldatakse käesoleva otsuse artikli 1 kohast käibemaksu mahaarvamise õiguse piirangut.

Artikkel 3

Artiklis 1 osutatud kulud hõlmavad sõiduautode ostmist ja liisimist ning kõigi seonduvate kaupade ostmist ja teenuste osutamist.

Artikkel 4

Otsust kohaldatakse üksnes selliste reisijateveoks ettenähtud mootorsõidukite suhtes, millel on lisaks juhiistmele maksimaalselt kaheksa istekohta.

Artikkel 5

Artikleid 1 ja 2 ei kohaldata järgmiste sõidukite suhtes:

– a) juhikoolituseks, sõidukite katsetamiseks, remonditeenuste osutamiseks, reisijate ja kaupade veoks, surnud isiku veoks, rentimiseks kasutatavad sõidukid;

– b) edasimüügi eesmärgil ostetavad sõidukid.

Artikkel 6

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019 kuni 31. detsembrini 2021.

Käesolevas otsuses sätestatud loa pikendamise taotlus tuleb esitada komisjonile 31. märtsiks 2021 koos artiklis 1 sätestatud protsendimäära läbivaatamise aruandega.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Horvaatia Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja